

Oberländerova vila

Vila stojí v ulici, která nese jméno významného archeologa a úpického rodáka Dr. Antonína Hejny. Dům byl původně v letech 1867 až 1876 sídlem úpických továrníků. Poté zde fungoval první telegrafní úřad. V roce 1922 architekt profesor Heinrich Fanta z Brna navrhl pro továrníka F. M. Oberländera přestavbu objektu, jejíž podoba se dochovala dodnes.

Vila je významným dokladem výstavby a průmyslového rozmachu města Úpice v první třetině 20. století. Představuje klasický příklad velkorysé přestavby původně klasicistního domu, přičemž přáním stavebníka nebyla touha po současných „výstřelcích“ moderní architektury, ale představa solidní, okázalé, a přitom tradicionalistické architektury.

Syn F. M. Oberländera, Filip (1875–1911), byl vášnivým lovcem a cestovatelem, zemřel v Súdánu při lovu buvolů. O svých výpravách vydal knihu Jagdfahrten in Nordamerika. Ve třicátých letech 20. století ve vile pobývala filmová herečka Adina Mandlová, která byla milenkou Maxe Oberländera. Ve svých pamětech vzpomíná na její luxusní vybavení, umělecké sbírky, nábytek a život v Úpici.

Jakub Oberländer přišel z Náchoda a zpočátku pracoval jako faktor. Měl pronajatý krámk na úpické radnici a zadával práci pro více než 400 domácích tkalců. Na jaře roku 1851 zakoupili náchodský faktor Jakub Oberländer, jeho zeť Leopold Abeles, úpický faktor Filip Morawetz a Markus Schwab z Prahy pozemky z rozparcelovaného sychrovského dvora a začali stavět mechanickou přádelnu lnu. Vznikla C. k. privilegovaná úpická přádelna lnu, která se rozběhla v roce 1853. V roce 1855 vyhořela, ale byla rychle obnovena. Od počátku majitelé získali anglického odborníka Richarda Earle z Leedsu. V provozu bylo 6 000 vřeten. Na počátku osmdesátých let vsadili na jutu, opět získali skotského odborníka Johna Cliffa a byly nainstalovány skotské stroje na zpracování juty. Oba rody Morawetzů a Oberländerů pak během druhé poloviny 19. století založily celkem šest prosperujících podniků. Tři vznikly spojením kapitálů obou rodin, dva vlastnili Morawetzové a jeden patřil

pokračování na straně 2

Z OBSAHU ČÍSLA

str. 3

➤ **5. výročí Centra denních služeb**

str. 4

➤ **Školy na Trutnovsku vyrábějí ochranné pomůcky**

str. 5

➤ **Konec 2. sv. války na Úpicku**

str. 7

➤ **Legionář J. Křovina**

str. 8

➤ **Zápis do MŠ**

str. 9

➤ **Z videokonferencí školáků a učitelů**

str. 10

➤ **Úpíctví vodníci**

str. 11

➤ **Nové knihy**

str. 12

➤ **70 let úpických loutkářů**

18. veřejné zasedání Zastupitelstva města Úpice

se uskuteční ve středu
27. května 2020 od 17 hodin
v městském sále.

Program:

1. Majetkové záležitosti
2. Finanční záležitosti
3. Různé – další body programu
vzešlé z přípravy zasedání

Informace

z 16. zasedání ZM

Vláda České republiky přijala v souvislosti s nouzovým stavem krizové opatření, kterým uložila územním samosprávným celkům konat zasedání zastupitelstva prostředky komunikace na dálku umožňujícími účast zastupitelů v reálném čase bez jejich osobní přítomnosti. Osobní účast veřejnosti byla tímto opatřením vyloučena. Projednávat bylo možno pouze body k řešení nouzového stavu nebo k zabránění bezprostředně hrožícím škodám.

Zastupitelé se tedy sešli 25. 3. 2020 v 17:00 u svých domácích počítačů a zasedání probíhalo formou telekonference.

Zastupitelé schválili návrhovou komisi a ověřovatele zápisu a navržený program.

První čtyři body se týkaly uzavření smluv o dílo na schválené akce. Opravu komunikace a kontejnerová stání Radeč bude realizovat firma Repare Trutnov s.r.o. za cenu 651.752,59 Kč bez DPH, odkanalizování lokality za urnovým hájem v Úpici firma Alprim CZ s.r.o. se sídlem ve Velkém Poříčí za cenu 4.707.325,94 Kč bez DPH, opravu střechy na budově I. stupně ZŠ Bří Čapků v Úpici firma REST.TU s.r.o. se sídlem v Trutnově za cenu 1.485.046,70 Kč bez DPH. Zastupitelé schválili dodatek č. 2 ke smlouvě o dílo na akci Modernizace a intenzifikace ČOV Úpice a navýšení částky na realizaci této akce o částku ve výši 812.981,45 + 900 Kč.

Vzhledem ke skutečnosti, že zastupitelé zatím neschválili rozpočet města na r. 2020 a Město se řídí rozpočtovým provizorem, nebylo by možné vynakládat finanční prostředky na řešení situace kolem koronavirové nákazy. Proto zastupitelé schválili rozšíření rozpočtového provizoria o čerpání prostředků na řešení nouzového (krizového) stavu

ve výši 1.000.000 Kč. Dále bylo třeba schválit přijetí dotace pro ZŠ Bří Čapků od Královéhradeckého kraje a zapojení se této školy do projektu s názvem „Základní škola Bratří Čapků Úpice – digitalizace jazykové učebny“ v rámci IROP.

Usnesení z 16. zasedání Zastupitelstva města Úpice je zveřejněno na úřední desce a na webových stránkách Města Úpice.

Mgr. Šárka Bušínská, tajemnice MěÚ

>>> O VĚCECH OBECNÝCH <<< A OBECNÝCH - INFORMACE Z MĚÚ

Slovo starosty

Vážení spoluobčané,

dovolte mi, abych v této nelehké době, kdy všichni čelíme omezujícím opatřením, popsal, jaká situace je v našem malém městečku.

Při psaní tohoto článku stále ještě platí, že v Úpici na nákazu koronavirem nikdo pozitivně testovaný není. To je pořád skvělá zpráva. Co mě však těší nejvíce, a na co jsem jako Úpičák obzvlášť hrdý, je skutečnost, že si i v těžké době dokážeme pomoci a dovedeme spolupracovat.

Nejen že se zapojily desítky dobrovolníků, ale i podniky v našem městě působící a zaměstnávající úpické občany. Chtěl bych jim za to moc poděkovat. Jmenovitě firmám a společnostem: Juta, a. s.; Tonava, a. s.; Mašitex, Měkr's, s.r.o., Kavárně Přístav a Senior domu Beránek. Velké poděkování patří i příspěvkovým organizacím města za neocenitelnou pomoc zejména ZŠ Bří Čapků Úpice, ZŠ Úpice-Lány, Městské knihovně a Pečovatelské službě.

Nechtěl bych zapomenout ani na jednotlivce, kteří nezištně přinášeli vlastnoručně ušité roušky určené občanům našeho města. Děkuji paní Horákové, paní Kadaníkové, paní Sobotkové, paní Gabrielové, paní Wolfové, paní Vodičkové, paní Krejcarové, příslušnicím vietnamské komunity žijící v Úpici, paní Steinhauserové a paní Hilschové.

Na pomoc občanům se přihlásilo spousta dobrovolníků, kteří jim donášejí obědy, dělají nákupy a také chodí lidem pro léky.

Vážení spoluobčané,

za klidnou a bezproblémovou situaci v Úpici patří velké poděkování Vám všem. Za dodržování vládních nařízení a za Vaši ochotu pomoci v téhle mimořádné době. Když vidím tu obrovskou dávku solidarity a podpory, vůbec nepochybuji o tom, že to zvládneme.

Děkuji Vám

Petr Hron, starosta města

Oberländerova vila

dokončení z úvodní strany

Oberländerům. Později v roce 1905, zřejmě pro spory, se rody rozdělily. V roce 1888 předal J. Oberländer podnik svému staršímu synovi Bedřichovi (1859–1926). Ten získal ještě mandl v Zálesích a 1890 postavil další továrnu Mechanická tkalcovna a úprava zboží Iněného a bavlněného Oberländer.

Majitelem byl Bedřich Oberländer, provozoval 300 tkalc. stavů. Za druhé války měla německé správce. Po 1945 znárodněna, po r. 1946 ČLTZ, Úpolen 01, Texlen 21, dnes Železářství Melichar.

Technická poznámka:

Samostatně stojící objekt o dvou podlažích s polopatrem má devítiosou fasádu do ulice, s osově symetrickým vstupem do objektu s kovanými dveřmi a bohatě členěným portálem s postranními pilastry a hlavicemi. Okna v přízemí jsou dvoukřídlá s poutcem, opatřená nadokenní římsou. Na nárožích objektu najdeme pásovou bosáž. V patře jsou stejná okna jako v přízemí, tentokrát s podokenní římsou. V přízemí i patře jsou výškově sjednocena rámováním. Polopatro je od patra pásovou římsou, v polopatře jsou v osách navíc kruhová okénka s plochým lemováním v omítce. Kordónová římsa je s dvojitým zubořezem. Dům má z boku balkon nesený sloupem s kovaným zábradlím. Fasáda je provedena v tvrdé omítce. Střecha je valbová o velmi nízkém sklonu. Veškeré interiérové vybavení se dochovalo, krásné jsou prostory schodiště včetně obkladů stěn chodeb a pracoven, stejně jako koupelna včetně zařízení a předmětů. Takto lze ještě obdivovat veškeré autentické truhlářské prvky, z nichž některé jsou zachovány z původní klasicistní podoby domu.

text zpracoval J. Cabaďaj pro Naučnou stezku Úpice

5. výročí Centra denních služeb města Úpice

Před pěti lety jsme zahájili naši činnost a 2. března jsme slavili. Centrum denních služeb města Úpice poskytuje svoji službu, která je poskytována osobám se zdravotním,

každé 75. dítě rodí s poruchou autistického spektra, a že to, co lidé s autismem a jejich rodiny potřebují nejvíce, je porozumění a podpora. Další, jako druhou v pořadí, dub-

mentálním a kombinovaným postižením, od roku 2015. Sociální služby poskytujeme na adrese Národní 1109 v Úpici, v domě s pečovatelskou službou. Klienti zde mohou společně navštěvovat volnočasové aktivity, kulturní akce, účastnit se výletů a vzájemně obohacovat svůj život. Zároveň se jim zde dostane kompletní péče z oblasti osobní hygieny či podání stravy.

Jsmo ambulantní sociální služba s provozem od pondělí do pátku pro lidi, kteří zůstávají bydlet ve vlastním prostředí, ale nejsou schopni v důsledku svého handicapu zajistit péči o svou osobu v celém rozsahu. V centru denních služeb děláme vše pro to, aby klienti byli co nejvíce soběstační a nemuseli se spoléhat jen na pomoc lidí ze svého okolí. U některých se to daří více, u jiných to dá obrovské úsilí udržet stav alespoň ve stávající rovině.

A jak jsme prožili uplynulý rok 2019? Dovolím si teď malé ohlédnutí za činností našeho centra. Podařilo se nám uspořádat 15 tematických dnů a akcí.

V únoru nás zasáhl svatý Valentýn – pro nás srdíčkový den. Kromě krásné vyzdobené centra jsme vyrobili dárečky pro naše blízké, byly to krásné valentýnské zamílované myšky. Na konci měsíce se již tradičně pořádal karneval pro klienty CDS a jejich známé.

V březnu jsme slavili narozeniny soukromým promítáním filmu Ženy v běhu v úpickém kině. Byla to úžasná česká komedie a pro uživatele krásný kulturní zážitek.

Datum 21. 3. je světovým dnem Downova syndromu. V průběhu „Ponožkového“ dne jsme si povídali o tomto syndromu, co je to za postižení, koho známe s tímto postižením, a proč dnes vlastně máme na sobě každou ponožku jinou.

Společně s dalšími organizacemi a školami, které doprovázejí děti a dospělé s poruchou autistického spektra, jsme v Den porozumění autismu (tj. 2. 4.) přišli všichni do CDS v modrém oblečení. Společně jsme si v modrém připomněli fakt, že se ve světě

novou akcí byly Velikonoce – slepičkový den. Již týden dopředu jsme vyráběli velikonoční dekorace – krásné velikonoční zajíčky, přáníčka, slepičky a kohoutky i kraslice. Velikonoční náladu jsme si tvořili při ručních pracích a na závěr klienti dostali velikonoční nadílku. Díky našim sponzorům stála opravdu za to. Renata Šormová nám věnovala termohrníčky, Jana Šormová a Jana Kynlová darovaly dobroty do balíčků a Líba Zahradková darovala věci na vyrábění, velice všem DĚKUJEME. Posledního dubna se již tradičně v altánu před CDS konaly Čarodějnice. Vytáhli jsme si z altánu stoly na sluníčko, zapálili ohýnek, opekli vuřtíky, pěkně se pobavili a vyfotili. Na závěr nám Renča Cobllová moc krásně zahrála na kytaru. Tímto jí vskutku děkujeme za kulturní vložku, návštěvu.

U nás v CDS máme velké fanoušky hasičů, a proto jsme se rozhodli podpořit hasiče a vyzvednout jejich práci i u nás a oslavili jsme 4. května den hasičů „Hasičským dnem“. Dopoledne při ručních pracích jsme společně vytvořili požár na čtvrtce, který krotí statečný hasič. Měli jsme připravené hasičské kvízy a křížovky. Po zkoušce „zručnosti“ a „chytrosti“ přišlo na řadu focení v opravdické hasičské výstroji. Dopoledne jsme se vydali autobusem do Velkých Svatonovic do Hasičského muzea, které kvůli nám speciálně otevřeli ve všední den. Moc děkujeme panu Nývtovi za hezké odpoledne a za jeho ochotu nás provést po muzeu ve svém volném čase.

Na první letní den, a to je 21. června, připadá Mezinárodní den trpaslíků. Na počest všech trpaslíků jsme se všichni v CDS převlékli do trpasličího a Káfa za Sněhurku. A co nás ten den čekalo? Písničkový kvíz, venku byla překážková dráha, kterou museli trpaslíci projít a přenést drahokam, který „nakutali“ do truhličky na konci cesty. Dále aby náhodou nedošlo k otrávení Sněhurky pomocí jablka, tak trpaslíci naházeli všechna „jablka“ do připraveného košíku – byli moc šikovní a třefovali se i z velké dálky.

Co se vám vybaví, když se řekne černá a bílá? Někomu den a noc, jinému figurky na šachovnici či panda... My v CDS jsme se ve čtvrtek 18. 7. sešli v černo-bílém oblečení a tím také oslavili mezinárodní den šachu. I když někteří považují černou barvu za barvu smutku, my jsme se i v tento den hodně nasmáli a pořádně jsme si ho užili.

Druhého srpna je mezinárodní den suchého zipu a my si oslavu tohoto výjimečného dne nemohli nechat ujít. Vyrobili jsme si boty, kabelku, střevíčky a to všechno na suchý zip nebo se suchým zipem.

Mazlíčci jsou pro mnohé z nás právoplatnými členy rodiny. A také oni slaví svůj svátek. Mezinárodní den zvířat (4. 10.) nám připomíná, že zvířata jsou důležitou a neodmyslitelnou součástí našich životů. A právě v tento den jsme chtěli naplno projevit svou lásku ke zvířatům a udělat něco pro své mazlíčky. Věnovat jim svůj čas, a proto v CDS s námi byla Bobinka (králíček), Pepíček (andulka) a spousta zvířecích plyšáků a kočičí soška.

Na Halloween se klienti a pracovníce nevypravovali do CDS jako jiný den. Ale stahovala se k nám různá „strašidla“ a „obludky“. Vydílaná dýně na stole nám nesměla chybět, to bychom porušili naši tradici...

Třináctý listopad byl věnován dalšímu významnému dni. Tentokrát to byl Mezinárodní den nevidomých. Tento den má za cíl upozornit populaci na problémy osob se zrakovým postižením. I my v CDS jsme si vyzkoušeli, jaké to je nemít zrak. Vymýšleli jsme pomůcky pro nevidomé, které by mohli potřebovat. Nechyběly ani praktické ukázky. Se zavázanýma očima jsme poznávali předměty, materiály... Poslední úkol byl rozpoznávání zvuků z nahrávek (zvuky zvířat, dopravních prostředků a různých předmětů).

Prosinec byl měsíc plný akcí. Začátkem měsíce byl Mezinárodní den počítačové gramotnosti. Pokračovali jsme Čertovskou nadílkou. Pro nás pomyslně končí rok 2019 Vánočním večírkem, společné předvánoční posezení s našimi uživateli a společnými blízkými. Pozvání také přijal i starosta města Úpice Petr Hron. Setkání to bylo velmi veselé a příjemné, ochutnali jsme vánoční dobroty, popovídali si a v neposlední řadě jsme si rozdali a rozbalili dárečky od „Ježíška“. Letos stejně jako loni se nám stal velkým „Ježíškem“ Míra Šorm, který nám nadělil dárky v hodnotě 2 000 Kč – byly to svítící dekorace v podobě betlému či modernějších vánočních symbolů. Tímto mu chceme mockrát poděkovat. Udělal uživatelům velikou radost.

Velice rádi vyrazíme za hranice našeho centra. V loňském roce to bylo do již zmíněného Hasičského muzea. Každoročně se v květnu účastníme tradiční taneční zábavy s názvem Májový rej v Trutnově. U příležitosti Dne otevřených památek jsme navštívili nejstarší úpickou památku – Dřevěnkou. Nejočekávanější akce roku byl výlet do ZOO Dvůr Králové a v listopadu jsme naše výleto-

pokračování na následující straně

5. výročí Centra... dokončení z úvodní strany

vání ukončili ve Rtyni v Podkrkonoší na akci, kterou pořádala TŠ Bonifác s názvem Hudebně taneční výchovný projekt v rámci oslav 30. výročí sametové revoluce.

Když se podívám, co jsme všechno prožili, tak to byl pěkně nabitý rok, ve kterém jsme se vůbec nestihli nudit.

Během roku jsme, jako už tradičně v minulých letech, spolupracovali se Speciální ZŠ Augustina Bartoše.

Na závěr bych chtěla poděkovat všem laskavým dárcům, kteří nám během roku přinesli pomůcky potřebné ke kroužku ručních prací, pomůcky na osobní hygienu či něco na zub. Všem Vám ze srdce děkuji. Velké díky patří mým milým kolegyním za skvěle a profesionálně odvedenou práci, zodpovědný přístup a velké pracovní a osobní nasazení v průběhu roku. Máte srdíčko na pravém místě, a proto jsou u nás klienti spokojeni. Jsem na vás opravdu pyšná a jsem moc ráda, že můžu být ve vašem týmu. Děkuji za vynikající práci a podporu i našemu vedení.

Dále bych touto cestou chtěla nabídnout lidem, kteří spadají do naší cílové skupiny, aby se přišli podívat do našeho centra. Samozřejmě po nouzovém stavu, který způsobil COVID 19. U nás budete mít vždy dveře otevřené.

Šťastné vykročení do nové „pětiletky“!

Mgr. Kateřina Hofmanová

»» VĚCI KOLEM NÁS «« MINIREFERENDUM, ZEPTALI JSME SE...

Zubní pohotovost v květnu

ordinační hodiny: sobota, neděle, svátek 08.00–12.00 hod.

1. 5.	StovicekDent s.r.o	Komenského 821, Trutnov	499 907 260
2.–3. 5.	MUDr. Eva Jirásková	Hornická 417, Rtyň v Podkrkonoší	776 589 020
8. 5.	MUDr. Rudolf Dušánek	Kladská 466, Trutnov 3 – Poříčí	499 826 558
9.–10. 5.	MUDr. Irena Millerová	Nám. Karla Čapka 147, Malé Svatoňovice	499 886 384
16.–17. 5.	Centrum zdravých zubů s.r.o.	Dr. Hejny 133, Úpice	602 623 210
23.–24. 5.	Dentium s.r.o.	Polská 367, Trutnov	736 175 958
30.–31. 5.	MUDr. Petra Pilcová	Krakonošovo nám. 127, Trutnov	491 617 006

zdroj: <http://www.kr-kralovehradecky.cz>

Školy na Trutnovsku vyrábějí ochranné pomůcky i v noci

Do boje s pandemií koronaviru se v těchto dnech zapojuje i spousta lidí v našem regionu.

Někde se šíjí roušky, jinde se ochranné pomůcky vyrábějí na 3D tiskárnách. Koordinátorem akce a distributorem tolik potřebného materiálu pro Trutnovsko je Svazek obcí Východní Krkonoše (SOVK). „Poptáváme 3D tiskaře, jak ze strany škol, tak i dobrovolníků, kteří disponují 3D tiskárnami. Tiskařům proplácíme náklady, tedy energie a materiál. Materiál jsme schopni tiskařům také dodávat. Pokud mají školy 3D tiskárny, ale nemají zaměstnance na obsluhu, tak jsme schopni zajistit převoz na jinou základní školu, kde se již tisku věnují. Byla by škoda tyto kapacity nevyužít,“ vyzývá ke spolupráci manažer SOVK Jakub Rus.

„U nás na škole tiskneme část obličejového štítu. Pak to odesíláme k dalšímu zpracování, je třeba k tomu ještě přidělat plexisklo a následuje distribuce,“ vysvětluje Zdeněk Heteš ze Základní školy Mládežnická v Trutnově, který ve školním areálu obsluhuje dvě tiskárny. Další trutnovský učitel, Václav Fišer ze ZŠ Komenského, si techniku dokonce převezl domů, aby mohl nezbytné pomůcky vyrábět nonstop. „Nastavím si budíka, v noci k tomu jednou krátce vstanu kvůli nutné obsluze tiskárny a zase usnu. Díky tomu maximalizují výrobu.“ 3D tiskárna jela naplno i na Základní škole Úpice-Lány. „Děláme ochranné štíty na obličej a také plastové průvlaky, které usnadňují výrobu roušek. Vyrobili jsme desítky kusů. Tiskárnu mám doma, jede i přes noc,“ říká zástupce ředitele lánské školy Jakub Huček. Výrobci ochranných štítů a brýlí je na Trutnovsku více. Jejich produkty míří do trutnovské a hradecké nemocnice nebo na stanice záchranářů.

Na mnoha místech regionu se šíjí ústenky. „S tím nápadem jsme přišli v knihovně a dohodly se s radnicí, že budeme šít pro městské organizace i pro veřejnost. Výrobu jsme rozjely v pondělí šestnáctého března, celkem jsme ušily přes pět set roušek,“ prozrazuje Jana Šimková, ředitelka Městské knihovny v Úpici. Další ústenky vyráběli dobrovolníci

například na úpické Základní škole Bratří Čapků nebo na Základní a mateřské škole v Radvanicích.

Pokud máte kolem sebe lidi, kteří v dnešní nelehké době nemyslí jen na sebe a pomáhají druhým, dejte nám o nich vědět, ať o nich můžeme informovat veřejnost. Zájemci o 3D tisk mohou kontaktovat Jakuba Ruse na tel. 731 183 920 nebo na e-mailu jakub@vychodnikrkonoze.cz.

Petr Zálšíš, 731 453 724, www.kjh.cz

Příprava na léto v Kladském pomezí je v plném proudu

Ačkoliv nám zahájení letošní turistické sezóny překazily mimořádné události posledních týdnů, nezahálíme a připravujeme spoustu novinek.

Jednou z nich je vydání letních turistických novin Kladského pomezí. Pro naše

příznivce máme dobrou zprávu, protože o ně rozhodně neprijdou. Všechna mimořádná opatření nás „naštěstí“ zastihla v době, kdy noviny vznikají, a díky tomu můžeme jejich obsah přizpůsobit současné situaci a jejímu vývoji. Zároveň chceme co nejvíce zohlednit i aktuální potřeby našich partnerů. Na pultech informačních center by se noviny měly objevit v půlce června. Kromě tištěné verze budou dostupné také v elektronické podobě na našem webu www.kladskepomezi.cz.

A na co se v létě můžete těšit? Pro rodiny s dětmi chystáme další ročník oblíbené cestovatelské hry Toulavý baťoh, díky které mohou zábavnou formou poznávat krásy našeho kraje a vyhrát i některou ze zajímavých cen. Malí i velcí výletníci se v našem regionu mohou vydat po stopách sourozenců Čapkových či Boženy Němcové. Za jejich odkazem vás zavedou projekty Čapek a Božena 200. Na webových stránkách www.karelcapek.cz a www.kladskepomezi.cz/bozenanemcova najdete tipy na výlety do míst, kde tyto slavné osobnosti žily, ale také na místa známá z jejich literárních děl.

Pevně věříme, že i letošní cestovatelská nabídka Kladského pomezí bude pestrá a všichni si užijeme pohodové léto plné zážitků s našimi nejbližšími.

Markéta Tomanová

Konec II. světové války na Úpicku

Cílem tohoto zpracování není popsat nelehký život lidí za II. světové války v Úpici a okolí, to je období, které si zaslouží zpracování podrobné a podle mého soudu by to mělo být i včetně průběhu I. světové války, vzniku čs. legií, vzniku ČSR a mezidobí od roku 1918 – 1945. Pokusím se popsat závěrečný, krátký úsek úpické historie, a to od poloviny ledna 1945 do osvobození Úpicka Rudou armádou počátkem května 1945.

Počátkem roku 1945 bylo možné pozorovat blížící se konec války. Od ledna se přes Úpici vraceli v kolonách tzv. národní hosté ze zabraných území tisíceleté Velkoněmecké říše. Od 20. března byli tito němečtí uprchlíci ubytováni ve školách a v uvolněných budovách v Úpici, v Havlovicích i ve Rtni. Například v Malých Svatoňovicích zabrali přízemní místnosti základní školy vystěhovalci z Maďarska. Byli to pravděpodobně maďarští Němci nebo Maďaři, kteří se tzv. dali k Němcům. Pocházeli z Pécse, čili z Pětikostelí a byli to většinou horníci, mluvili německy i maďarsky. Někteří, zvláště ženy, německy nemluvili. První maďarští národní hosté přišli 20. ledna 1945 a setrvali do dubna. Se slabnoucí aktivitou Němců, zvyšovala se aktivita odboje. Počátkem dubna byla svolána schůze protifašistického odboje na Úpicku na popud komunistů. Zde byl vydán pokyn pro obce k vytváření národních výborů, které následně vznikaly tajně. Na 1. máje naplánovaly ilegální politické organizace a závodní rady na dolech a v textilních závodech udělení volna k oslavě Svátku práce. Vzápětí byla vyhlášena generální stávka. Na Jestřebci, ve Vahárně nebyly stroje vůbec spuštěny od 2. května, doly, textilky, Juta se připojily během 3. května. Generální stávka závodů na Úpicku byla úplná, továrny převzaly revoluční závodní rady. Již 2. května byl také pod vedením sovětských partyzánů, osvobozen zajatecký tábor v Radvanicích, kde byli umístěni převážně zajatí rudoarmějci, pracující v dolech.

První a veřejný projev odporu se uskutečnil v Malých Svatoňovicích, kde byli odzbrojeni v pátek 4. května místní Němci a zastaveny vlaky do Sudet. Z Trutnova přijel vlak s německými vojáky, údajně Waffen SS, kteří jeli na šachtu Ida, kde měli hlídat horníky. Došlo k pokusu o přepadení a odzbrojení. Vše bylo špatně organizováno a při tahanici o samopal byl německým důstojníkem zastřelen Otto Herzog, narozený 5. 7. 1902, dělník z přádelny na Jestřebci v Malých Svatoňovicích. Již v pátek 4. května začali občané Malých Svatoňovic odstraňovat německé nápisy a firemní znaky. V sobotu 5. května přišla na poštu v Malých Svatoňovicích zpráva o úplné kapitulaci Německa, byla bohužel mylná. Pražské povstání však uvolnilo šestiletým nacistickým terorem potlačované vědomí celého národa, a nastalo účtování s nenáviděnými okupanty. Z Prahy ohlásil rozhlas výzvu k povstání, a brzy na to volání o pomoc proti činnosti německých vojsk a k ochraně Prahy. Sobota 5. května se stala dnem, který velmi význačně zapůsobil na vývoj událostí v Úpici a v okolí. Kapitulace jednotlivých německých armád

a pražské povstání velmi zhoršilo postavení úpických nacistů a vojenské posádky ve škole na Lánech. Pro vysvětlení nabízím čtenářům fakta z archivů, kterých naneštěstí je velmi málo. V budově dnešní Základní školy Úpice-Lány byl od poloviny roku 1942, zřízen nejprve tzv. „přípravný tábor“ pro Waffen SS Wehrrtichtungslager Eipel. Byl určen pro sedmnáctileté příslušníky Hitlerjugend, kteří chtěli nastoupit k Waffen SS. Po dobu cca 3 týdnů je zde cvičili instruktoři, příslušníci Waffen SS, většinou veteráni zotavující se po zranění. V některých přípravných kurzech byli zařazeni i členové Hitlerjugend z Úpice a okolí, ale také až ze Slovenského štátu a ze Sudet. V letech 1943/44 je tábor přejmenován na SS-(Reichs)-Ausbildungslager II Eipel a jsou zde připravováni také příslušníci Allgemeine SS k bojovému nasazení u Waffen SS. Tábor je také někdy označován jako SS Unterführerschule Eipel. Tato instituce také používala Morawetzovu vilu na úpickém náměstí a střelnici na Dlouhých záhonech ke střeleckému výcviku.

V roce 2002 byl úpickým kronikářem pan Václav Kašparovský, a ten zaznamenal vyprávění přímého účastníka úpických událostí, pana Stanislava Vaněčka, narozeného 9. 6. 1928. Tomu tehdy bylo v době květnových událostí 17 let a zažil je spolu se svým otcem, kterému bylo v té době 47 let. Pan Stanislav Vaněček vypráví: „Ve škole na Lánech byla německá posádka mladých esesáků. Strážnice posádky byla na křižovatce cesty od Lánské školy a cesty vedoucí od nynějšího Pneuservisu. Největší skupina lidí, asi 25 mužů i žen, byla u mostu (Svatopluka Čecha) u spořitelny. Tam domovník spořitelny pan Švec odstraňoval z budovy německé názvy. Druhá věc, která táhla lidi k mostu, byla skutečnost, že pod mostem byla zavěšena lávka z fošen, a Němci chtěli most podminovat a posléze zničit. Protestujícím lidem se podařilo tyto vojáky donutit k odchodu. U mostu hlídkoval německý voják z lánské posádky, hoch nejvýše 17letý. Měl snahu lidi rozehnat a chtěl k tomu použít pušku. Tu mu ale někdo z přítomných sebral. Tak chtěl použít ruční granát. Otec Standý Vaněčka stál v tu chvíli za jeho zády, chytil vojáka, zkroutil mu ruce za jeho záda, někdo mu vzal granát a neodjištěný ho hodil do řeky. Proto granát nevybuchl. Z pušky odebrali vojákovu náboje a opřeli ji o zábradlí mostu. Najednou k vojákovu přistoupil ze zadu z otcovy levé strany úpický občan Josef Marvan, vytáhl z pod saka ukrytý řetěz, natažený do gumové hadice a vojáka jím švihl přes hlavu. Protože neměl přílibu, ale jen vojenskou čepici, okamžitě se složil na zem. Za chvíli se probral, vzal pušku opřenou o zábradlí a začal ji nabíjet náboji ze zásobníku, který mu zapomněl sebrat. V tom okamžiku takticky zasáhla paní Röhrichtová, která uměla dobře německy. Začala vojákovu domlouvat, ať toho nechá, že to nemá smysl, že ho doma čeká máma. Voják skutečně pušku nepoužil, ale odešel podat hlášení. V posádce na Lánské škole vyhlásili poplach. Ten den bylo v Úpici vyhlášeno stanné právo a nesmělo se vycházet ven.“ Konec

vyprávění pana Stanislava Vaněčka. To se stalo v sobotu.

Podobnou variantu jsem zaznamenal v Pamětní knize SDH Úpice: „Dne 5. května 1945 v centru města, shromáždily se hloučky úpických občanů a za nadšeného jásotu strhávaly německé nápisy a firmy, nejprve na hotelu Viktoria (později znovu Republika). Na spořitelně její správce p. Švec odstraňoval nápis a ze žebříku spatřil, jak tři mladí příslušníci SS-schulle, chtějí připevnit zápalnou šňůru k výbušnině pod mostem Svatopluka Čecha. Seskočil ze žebříku, vrhnul se na vojáka, vytrhnul mu granát z ruky a hodil ho do řeky. Granát nevybuchl. Druhému vojákovu SS chtěl vytrhnout pušku, což se mu zcela nepodařilo, a třetí SS-mann odběhl na lánskou školu a zavolal pomoc. Pan Švec byl chycen, zadržen a odveden do školy na Lána. Spolu s ním byl odveden i lepič plakátů p. Jánský. Tito byli nalezeni 8. května odpoledne ztýráni a svázáni do kozelce na školním záchodu. Toho dne, 5. 5. 1945, bylo městským rozhlasem vyhlášeno stanné právo velitelem SS-schulle. Nikdo nesměl vycházet na ulici, ani se ukázat u okna. Na ulicích stály hlídky SS s kulomety. Ženy a děti mohly nakupovat potraviny od 10 do 12 hodin.“ Konec citace.

Stanné právo vyhlásil velitel SS-schulle i pro okolní obce. Ústřední roli v těchto dnech převzali frekventanti lánské SS-schulle. Takřka okamžitě začali vykonávat hlídkovou službu a pod vedením svých instruktorů předváděli to, čemu se v Úpici naučili a pro jakou činnost byli cvičeni. Projížděli Úpici a stříleli po projevech jakéhokoliv pohybu. Tak byl zastřelen na Závodí učeň Karel Bělohoubek, který stál náhodně na dvoře rodinného domku. V téže čtvrti byla zastřelena Marie Pichová a její dcera Marie Nunová ve svém bytu Pod Skalkou 658 (Březinova stezka – v domě Ant. Kašky) jen proto, že měly otevřené okno. Marie Pichová byla smrtelně zraněna do břicha, zemřela po dvou hodinách, nedočkala se pomoci pro zákaz vycházení. Paní Marie Nunová byla rovněž těžce zraněna, zemřela v Jaroměři – Josefově v nemocnici dne 12. 5. 1945. Bestialita budoucích SS-mannů se projevila na dělnické Závodí, kde pod záminkou, že bylo na hlídku SS vystřeleno ze vzduchovky, nechali nastoupit všechny muže jednoho domovního bloku do bytu Kašparových, a do okna této místnosti vypálili pancéřovou pěst. Naštěstí byli nepřesní a pancéřovka vybuchla těsně nad okenním překladem, strašlivě zdemolovala byt, ale ke zraněním nedošlo.

Neděle 6. května se stala nejkrvavějším dnem na Úpicku. Posádka mladých SS-mannů jezdila po Úpici a terorizovala obyvatelstvo včetně okolních obcí. Snad i proto, aby nemohli sledovat úprk nacistů. Tak prchnul Oskar Seifert, velitel Volkssturmu se sídlem na Blahovce a bývalý zaměstnanec textilní firmy Pavel Nettel v Markoušovicích, vůdce NSDAP ortsguppenleiter Wilhelm Nisser už neoblékal stranickou uniformu a gruppenführer Curt Wittje opustil Buxbaumovu vilu a „rafinovaně“ se ukryl s rodinou v Janských Lázních v penzionu Lesní zátiší. Komisař Hans Richter odjel do Horního Jindřichova,

pokračování na následující straně

Konec II. světové války...

dokončení z úvodní strany

dnes část Rumburka v okrese Děčín, odkud pocházel a zanedlouho údajně spáchal sebevraždu. Teror SS-mannů se projevil i v Havlovicích. Němečtí národní hosté ubytovaní ve škole a v mandlu byli členy revolučního národního výboru vyzváni k odevzdání zbraní. Jedné Němce se podařilo ze školy uprchnout a vše ohlásit na SS-schulle v Úpici. Odpoledne přišel do Havlovic asi 12členný oddíl SS, a na každého, kdo nezvedl ruce, bylo okamžitě stříleno. V havlovické části Sychrova, které je známo jako Popluž, zastřelili Antonína Grosmana, J. Smola utrpěl průstřel ruky a obou nohou. U obecního úřadu postřelili Mirka Nývlta, ranou do týla zabili Adolfa Leisnera z Libňatova. Protože se nenašla jedna ze zabavených pistolí, zajali SS-manni 9 občanů a drželi je jako rukojmí v Úpici. Pistole se naštěstí našla a rukojmí propuštěni. V neděli odpoledne přijel do Havlovic autobusem oddíl frontových Waffen SS a vlasovců. Ti hned po vystoupení začali střílet na všechny strany, granátem zničili telefonní ústřednu a rabovali vše, co bylo k jídlu nebo mělo nějakou hodnotu. Při této razii byl na břehu nad Kňourkovými několika ranami zastřelen Ladislav Vik. Do Havlovic přijeli vojáci Rudé armády až ve čtvrtek 10. května v 7.30 hodin. Poměrně rychle se formovaly bojové skupiny, kterým veleli ruští partyzáni. Rtně a Batňovice se staly nástupišťem k bojovým akcím proti Němcům. Z Bakova přišel ppor. Alexej Cvetkov, pilot donucený k přistání 20. 4. 1945 u Žernova, z Bohdašína Alexandr Dmitrenko a Nikolaj Zučenko, ze Třtic Dimitrij Ťurin a Alexandr Širokov. K nim se přidali místní mladí muži. Zbraně získali při odzbrojování německého vlaku u Č. Kostelce. O soustřeďování partyzánů byli informováni, údajně konfidentem, příslušníci SS z Úpice. Po poledni 6. 5. zahájili výpravu do Rtně. V Batňovicích nechali nastoupit všechny muže a vedli je jako rukojmí do Rtně. V přestřelce u nynější batňovické hasičské zbrojnice zemřel Dimitrij Ťurin, další ruský partyzán byl zraněn, spás do potoka. Byl schovaný u p. Josefa Kulda v č. 41 a ošetřoval ho MUDr. Dvořáček. U Kocourkova rybníka „Na Ohradech“ jim nešťastně vběhl do cesty mladý Václav Nývlt s pistolí v ruce a byl na místě zastřelen. Zajatí byli dva mladí muži Vladimír Kuls26

řích vlastní chalupy Jaroslav Hanuš a Vasil Paulysko, smrtelně byl zraněn Josef Kopecký z Havlovic motohlídkou SS ve Rtni u lesa. To byl výsledek řádění SS-mannů z Úpice v neděli 6. května 1945. Chtěl bych se však zastavit u dvou rtyňských mladých mužů V. Kuldy a L. Turka. Situaci s jejich zadržením dobře popsal v publikaci o Rtni za II. světové války, pan Mgr. Adolf Gréc ml. jako přímý účastník rtyňských květnových událostí. Když průvod rukojmích z Batňovic došel do Rtně, oba mladí muži zaváhali a nestačili se ukrýt. V té době z příkazu Revolučního národního výboru s puškami v rukou hlídkovali u Kocourkova

rybníka, Němci je zahlédli a zadrželi, přestože se snažili ukrýt v kůlně u p. Vobruby. S celým průvodem byli chlapci odvedeni k obecnímu úřadu, SS-manni je chtěli nejprve okamžitě popravit. Statečně vystoupil p. Karel Prokop, který dobře mluvil německy, další rtyňský občan starosta p. Josef Kábrt se musel zaručit, že v obci bude klid, jinak bude srovnána se zemí a obyvatelstvo bude postříleno. Mluvíci SS pak rozhodl, že rukojmí a oba mladíci budou odvezeni do Úpice, a když k ničemu následně nedojde, budou propuštěni. Oba mladé muže odvezl do Úpice autodopravce p. Augustin Kábrt, starosta se rtyňskými muži je museli doprovodit. Zadržení rukojmí museli jít s SS-manny, naštěstí u Schrammovy fabriky v Zálesí byli rukojmí propuštěni domů. Ve Rtni byl klid, chlapci však propuštěni nebyli. Byla poté provedena ještě další intervence na ochranu obou chlapců formou telefonického rozhovoru s velitelem SS-schulle obersturmführerem Hardtevicem. Ten byl zpočátku

úspěšný a klidný, kdy se oba chlapci pokoušeli utéct. Také se stalo to, že V. Kulda a L. Turka SS-schulle na Dlouhém náměstí. Jejich těla byla uložena v SS-schulle, dokonce i jejich oběti. Zahrabán byl i mladík, který si musel sami obecné školy v M. Rtni na této popravě se zúčastnili i úpické SS-schulle, s. Franz Gerhardt. Ten v Úpici, uvězněn a popraven. Nesmyslně připomíná jen mlčení záhonech na místě t. 11. května byla v Úpici tryzna za květnové c. Odpoledne byly ostřelovány do Rtně, kde pietně pohřbeny do země hrobky rodiny s hřbitově za účasti obyvatelstva, družic. Po vybudování urnového zřízení důstojný pan všech pěti obětí května. Pondělí 7. května 1945 byl podepsán bezpodmínečný svaz ji však ne

v Berlíně v hotelu K. bezpodmínečná kapitulace a nastalo zklidnění vypjaté situace. Posádka v SS-schulle ještě stála 8. 5. 1945 započala podle očitých svědků naházeny balíky spícího okénka na půdu. nedostatek archivních materiálů této instituce. Ještě došlo ve středu 9. května došlo k ústupujícího německého dělostřeleckého pluku, na který z batňovické Kocourkové vystřelil z pušky, Němci v obci a v okolí vyhodili několik granátů, jimiž byl usmrcen Vasiljev. Josef Vysloužil z Prahy a Antonín Seliger ze

Smiřic, jeden partyzán byl slední obětí II. světové války. 9. května navečer přijeli partyzáni od Odolova do Rtně. Byli to příslušníci Střeleckého j. Trubačova, ze směru Rtně n/M., zařazení do 21. armády a I. Ukrajinského frontu p. I. S. Koněva a skončila sešlá pace. Lidé si oddechli.

Prameny: Kronika Havlovic, Archiv Úpice v SOŠ Rtně v P. za II. svět. války z Malých Svatoňovic, Paměti v Úpici, Roztržený revír v úpí, výpověď Bohuslava Hofmayera z Rtně a z Batňovic TV-J. z V. S., soukr. archiv auto

vybral P. Votava

Odložení termínu celostátní sbírky Květinový den 2020

Je nám to velmi líto, ale vzhledem k současné epidemii COVID-19 a z ní vyplujících vládních nařízení bohužel **nebudeme možné v termínu 13. května 2020** uskutečnit každoroční sbírku Ligy proti rakovině pod názvem Květinový den v tradiční podobě prodeje kytiček v ulicích. Letošní kampaň měla být věnována prevenci nádorů ledvin a močového měchýře. V květnu je plánována pouze **on-line kampaň** (prodej e-kytiček přes DMS, aktuální informace na www.cdpr.cz).

Pokud to situace umožní, rádi bychom uskutečnili sbírku v ulicích (prodej kytiček a rozdávání letáků) **v náhradním podzimmním termínu – ve středu 30. září 2020.**

Pevně doufáme, že i v tomto novém termínu se budeme moci jako každý rok spoolehnout na Vaši podporu!

S přáním zdraví, pohody a dobré mysli

za Ligu proti rakovině Náchod, z.s.

MUDr. Vladimír Müller, předseda

O LIDECH SPOLEČENSKÁ KRONIKA

Narozené děti

2. 2. Ondřej Křiváček
2. 2. Matyáš Jindra
23. 3. Lucie Vasiljevičová

V této rubrice zveřejňujeme pouze ty děti, jejichž rodiče k tomu dají písemný souhlas.

Edita Petříčková, matrikářka

Jaroslav Křovina

Od kolegy historika jsem obdržel informaci o dalším úpickém legionáři, zaujal mne jeho životní příběh, který předkládám čtenářům Úpických novin.

Narodil se 18. října 1896 v Úpici. Po obecné a měšťanské škole vystudoval obchodní školu. Pracoval jako tkadlec a později jako korespondent, to už se přestěhoval do Hořic. Po vypuknutí války nastoupil v 18 letech službu v rakousko-uherské armádě u praporu polních myslivců č. 2. Do zajetí se dostal v bojích v Itálii u Monte Sabatina dne 8. srpna 1916. V zajateckém táboře Santa Maria Capua Vetere u Neapole strávil téměř dva roky. Složil přísahu Československé republice a 8. dubna 1917 vstoupil v Padule do československého vojska, do italské legie. Dne 26. dubna 1918 byl zařazen k 6. rotě čs. střeleckého pluku 34 v hodnosti střelce. Od 10. května téhož roku byl přeložen ke kulometné četě 8. rotě 6. divize a 6. června s ní odjel na frontu. Od 15. září nastoupil studium důstojnické školy v Modeně. Dne 30. listopadu 1918 byl jmenován praporčíkem, počátkem roku 1919 podporučíkem a přeložen k pěšímu pluku 39 „Výzvědnému“. 17. prosince se vrátil do vlasti s druhým transportem italských legií. Na jaře roku 1919 se účastnil bojů na Slovensku, během nichž byl 4. června raněn. To již měl hodnost poručíka, na něhož jej povýšili 28. února. U svého pluku sloužil až do 18. února 1921, kdy odešel do zálohy. Za více než osm let své legionářské služby získal Československý válečný kříž, Čs. revoluční medaili, medaili Vítězství a italské vyznamenání Fattiche di Guerra. Výhody určené legionářům však odmítl.

Ve dvacátých letech pracoval Jaroslav Křovina jako cizojazyčný korespondent, kde využíval své znalosti němčiny, italštiny a francouzštiny. V roce 1934 začal pracovat v Horních Počernicích jako obecní tajemník. Veřejně se angažoval zejména v Sokole, kde zastával funkci náčelníka, vzdělavatele i starosty.

V době obsazení Československa nacistickou armádou se ihned zapojil do činnosti odbojové skupiny Obrana národa, jejíž významnou složkou byli členové Československé obce sokolské, legionáři a státní zaměstnanci, především důstojníci čs. armády. Vlastenecká ilegální skupina v Horních Počernicích, kde Jaroslav Křovina působil, se podílela na vydávání ilegálního časopisu V boj. Spolupracoval také se skupinou okolo Inky Bernáškové, jejímž hlavním cílem bylo realizovat ilegální přechody do zahraničí, shromažďovat zpravodajské informace a provádět protinacistické zpravodajství.

Po atentátu na říšského protektora obergruppenführera Reinharda Heydricha prováděli dne 2. června 1942 němečtí vojáci v Horních Počernicích prohlídku domů a kontrolu všech osob. Ostatně činili tak v celé Praze, i když Horní Počernice byly tehdy samostatnou obcí na okraji Prahy, byly na řadě rovněž. Po ukončení prohlídky bytu tajemníka J. Křoviny vojáci odešli, za několik hodin se však, pravděpodobně na udání bývalého strážníka Šnajdra, vrátili a po opětovné důkladné prohlídce našli opakovací pistolí. Jaroslav Křovina byl ještě téhož dne zatčen gestapem a následně odsouzen k trestu smrti a o několik dní později, 8. 6. 1942, v Praze na kobyliště střelnici popraven.

V dnešní městské části Prahy bylo po úpickém rodákovi pojmenováno náměstí v centru Horních Počernic. Jeho jméno tak připomíná spoluobčanům také jeho ideály a morální hodnoty, kterými byly odvaha, vlastenectví, věrnost a národní hrdost.

Josef Cabada

Prameny: VUA-VHA, f. Poslužné listy legionářů J. Křovina, Hornopočernický zpravodaj č. 6, Jaroslava Dočekalová-Křovinová

➤ ZÁŘIVÉ HLUBINY HVĚZDÁRNA

Astronomické informace

Slunce vstupuje 20. května v 15 hodin 50 minut do znamení Blíženců.

Měsíc je 7. 5. v úplňku, 14. 5. v poslední čtvrti, 22. 5. v novu, 30. 5. v první čtvrti. Přízemím prochází 6. května, odzemím 18. května.

Planety sluneční soustavy: Nejjasnější Venuše svítí již zvečera nad západem až severozápadem, koncem května se ve stejné části oblohy objeví také Merkur. Na ranní obloze můžeme pozorovat planety Mars, Jupiter a Saturn, svítí nízko nad jihovýchodem.

Zajímavé úkazy:

- 6. 5. nastává maximum meteorického roje éta Akvarid.
- V průběhu května jsou z našeho území dobře viditelné průlety Mezinárodní vesmírné stanice ISS, aktuální časy přeletů získáte odesláním dotazu na elektronickou adresu „preletyiss@seznam.cz“ formou automatické odpovědi. Stanice je vidět i bez dalekohledu, připomíná pomalu letící, velmi jasnou hvězdu. Létá ve výšce zhruba 420 km nad Zemí, pohybuje se rychlostí 27000 kilometrů za hodinu.
- V první polovině května bude dobře viditelná kometa C/2019 Y4 ATLAS, objevená v prosinci loňského roku.

V průběhu května je z důvodu koronavirové epidemie a opatření Vlády ČR provoz hvězdárny omezen, aktuální informace o znovuzahájení pravidelného návštěvníckého provozu budou k dispozici na internetových stránkách (www.obsupice.cz) a facebooku úpické hvězdárny (www.facebook.com/obsupice).

Jiří Kordulák, Hvězdárna v Úpici

MATEŘSKÁ ŠKOLA ÚPICE, Plickova 781, Úpice

zápis do MŠ

pro školní rok 2020/2021

pondělí 4. až čtvrtek 7. května 2020

bezkontaktní příjem žádostí o přijetí do MŠ

Žádosti se přijímají:

- **datová schránka** /4brehqk/ – naskenované dokumenty – žádost o přijetí potvrzená dětským lékařem nebo čestným prohlášením k očkování a kopií očkovacího průkazu dítěte, rodný list dítěte
- **e-mail s platným elektronickým podpisem žadatele** – naskenované dokumenty - žádost o přijetí potvrzená dětským lékařem nebo čestným prohlášením k očkování a kopií očkovacího průkazu dítěte, rodný list dítěte /NESTAČÍ klasický e-mail/ - /materskaskolaupice@tiscali.cz/
- **podání do poštovní schránky školy MŠ Jaromír** /poštou doporučeně nebo osobně v zalepené obálce s označením dne a časem podání - žádost o přijetí potvrzená dětským lékařem nebo čestným prohlášením k očkování a kopií očkovacího průkazu dítěte, kopie rodného listu dítěte

Tiskopis žádosti o přijetí a čestného prohlášení k očkování obdržíte (před zápisem) na budově mateřské školy Jaromír nebo jej najdete na internetových stránkách školy www.msupice.cz

Na žádost uveďte telefonický kontakt /e-mailovou adresu/ pro snadnější a rychlejší komunikaci v případě potřeby. Uveďte, kterou školku upřednostňujete.

Upřednostňujeme potvrzení žádosti dětskou lékařkou – dětské lékařky nám vyšly vstříc a žádost vám potvrdí po předchozí TELEFONICKÉ domluvě.

Přidělené registrační číslo vám bude zasláno poštou nebo e-mailem. Rozhodnutí o přijetí dítěte bude vyvěšeno pod registračním číslem na budovách školy. Rozhodnutí o nepřijetí bude zasláno doporučeně do vlastních rukou poštou.

- s trvalým pobytem ve školském obvodu stanoveným Městským úřadem v Úpici, v případě cizinců místem pobytu
- které jsou uvedeny na seznamu poskytnutém Městským úřadem Úpice + děti, které nejsou na seznamu a doloží místo trvalého pobytu v příslušném školském obvodu

– Následně se přijímají děti podle věku od nejstarších po nejmladší (do naplnění kapacity školy)

- které nejdéle k 31. srpnu 2020 dovrší 2 let.

Přijímání dětí k předškolnímu vzdělávání mimo termín zápisu:

Dítě starší 2 let, může být přijato k předškolnímu vzdělávání i mimo termín zápisu (v průběhu školního roku), do naplnění kapacity školy.

Bc. Zvebilová Jitřenka, ředitelka MŠ

ZŠ ÚPICE-LÁNY

PRŮLET ÚLEM

Výrazný

úspěch žáků

ZŠ Úpice-Lány

Dříve než vypukla mimořádná opatření a v České republice se zavřely všechny školy, přišel Ondřej Petera s nápadem zúčastnit se soutěže s názvem Prezentiáda. Pořadatel, kterým je spolek Student Cyber Games, na svých webových stránkách uvádí: „Jedná se o soutěž v prezentačních dovednostech pro všechny studenty středních a žáky základních škol. Tato soutěž podporuje týmového ducha, kreativní tvorbu, vyjadřování, vystupování a spoustu dalších důležitých schopností člověka. Snaží se ve studentech vzbudit zdravé sebevědomí a zbavit je strachu z vyjadřování vlastních názorů.“

Letos se jedná již o 10. ročník a téma pro soutěžní týmy základních škol zní „Škola nebo život“. Ondřej oslovil spolužačku Nelu Čáповou a společně po telefonu připravili prezentaci, která byla s přihláškou elektronicky zaslána pořadatelům. Vzhledem k současné situaci byla krajská kola zrušena a nahrazena online koly. Lánské duo přišlo na řadu 8. dubna a porotu očividně zaujalo, protože už v pondělí 13. dubna bylo jasné, že **celostátní finále** soutěže se bude konat za naší účasti. Nela s Ondrou totiž postoupili mezi 30 nejlepších týmů a v září v Brně na Masarykově univerzitě zabojují o titul celkového vítěze Prezentiády 2020.

Iveta Votočková

Kritéria pro přijímání dětí na šk. rok 2020/2021

Podle zákona č.561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) v platném znění, rozhoduje o přijetí dítěte do mateřské školy, popřípadě o stanovení zkušebního pobytu dítěte ředitelka mateřské školy (ust. § 34 odst. 3 školského zákona).

O přijetí dítěte, § 16 odst. 9, se zdravotním postižením rozhoduje ředitelka školy na základě písemného vyjádření školského poradenského zařízení, popřípadě také registrujícího praktického lékaře pro děti a dorost (ust. § 34 odst. 6 školského zákona).

Kritéria pro přijetí dětí v době konání zápisu do MŠ, vždy v souvislosti s přiděleným registračním (pořadovým) číslem při zápisu:

- Přednostně se přijímají děti podle věku od nejstarších po nejmladší:
- které před začátkem školního roku 2020/2021 /do 31. srpna/ dosáhnou nejméně třetího roku věku

Všechno je „jinak“

Mimořádná opatření, nouzový stav, nové podmínky, nové nápady, nová řešení... Za „normálního“ stavu potřeba videokonferencí ve škole nebyla tak silná, jako je tomu nyní. A nové metody s sebou přinášejí nečekané situace...

Spánek – základ dobrého zdraví

(Z videokonferencí I)

„Vyhlásila jsem jedno z videosestkání s žáky deváté třídy. Na konzultaci v 9:00 požádal o povolení k přístupu žák LL, ačkoliv nebyl řádně prostřednictvím ankety přihlášen. Moje učitelské srdce zaplesalo a samozřejmě jsem mu přístup povolila. A chválím a říkám, jak si vážím toho, že si kvůli mně přivstal... Ale on mě opravil: „Já jsem kvůli vám nevstával, paní učitelko, já jsem kvůli vám totiž ještě nešel spát.“ Závěr: další konzultaci navrhu na 01:40, neboť tento čas odeslání se vyskytuje v e-mailech s úkoly LL nejčastěji...“

O dva dny (ve středu) později tentýž žák:

„Dobrý den, paní učitelko, chci se omluvit, že jsem odevzdal úkol pozdě. Neměl jsem trochu pojem o čase a vstával jsem v 15 hodin. Taky jsem si myslel, že je čtvrtek. Omlouvám se, snad se to příště už nestane.“

„Už mi je jasné, že žákyně LV dnes nestihla konzultaci v 10:20, protože ji nevzbudil budík. Téma pro její absolventskou práci totiž zní: Spánek – základ dobrého zdraví.“

Iveta Votočková

Chybíš jen ty!

(Z videokonferencí II)

Týden se připravuji pod vedením syna Petra na spuštění první videokonference. Musím to přeci zvládnout. Nastal den D. Všichni zapsaní žáci 8. A řádně a včas přihlášení, jen já tam nebyla. A přitom sedím u svého počítače, vše připravené s předstihem... Volám kolegyni, která má dceru v 8. A, a ptám se: „Tereza funguje?“ Odpověď zněla: „Ano, všichni tam jsou, chybíš jen ty.“ Pokládám telefon a zkouším to ještě jednou a tentokrát lépe...

Snažím se točit také videa, ale pochopila jsem, že ze mě „jutuberka“ nikdy nebude... Pro účely matematiky to snad ale stačí.

Iveta Jiříčková

Až bych brečela

(Z videokonferencí III)

„Děti už neskutečně prahnou po škole... Soudě podle toho, že jsem dvě holky ode mě prý až rozbřečela videem a pozdravem z naší prázdné třídy (a to bylo pozitivně nahané video!). Eliška, když si to pouštěla, tak údajně brečela, jak moc už chce do školy... No, tak to se nám už dlouho u dětí nestalo, že chtějí do školy... A myslím, že už jich je většina..., jako i učitelů..., já už bych učila zase přímo tváří tvář ve třídě, až bych brečela :-). Opravdu mně ta moje partička dětí i kolegů chybí...“

Daniela Dvořáčková

Jeden den v karanténě

(téma slohového úkolu pro 9. A)

Karanténa přišla náhle a zastihla nás v průběhu pracovního týdne. První dny byly celkem fajn. Nemusím do školy, můžu chodit dlouho spát a ráno nemusím nikam vstávat. Doma pro mě karanténa nepředstavuje žádná omezení. Vše je v obvyklém stylu. Vstanu, podívám se na internet, věnuji se svým zálibám. Zahraji si na hudební nástroje, vypracuji domácí úkoly. Můžu jít ven na zahradu pohlídat si s naším psem.

Ale má to jedno velké ALE. Už nemůžu jít jen tak mimo dům, všichni jsou v rouškách. Nechodí se do školy, a i když mi to ze začátku nevadilo, najednou bych do školy ráda šla, viděla se s kamarády a prožívala běžné školní dny jako dříve. Možná o to víc, protože základní škola pro mě koncem tohoto roku skončí a já půjdu na školu jinou. Stejně tak mi chybí každodenní rutina spojená s docházkou do ZUŠ, kde mám za ty roky hraní také spoustu kamarádů. Začala jsem tento rok hrát na saxofon a rady paní učitelky jsem v začátcích postrádala. Občasné úkoly kontakt s ní nemůžu nahradit.

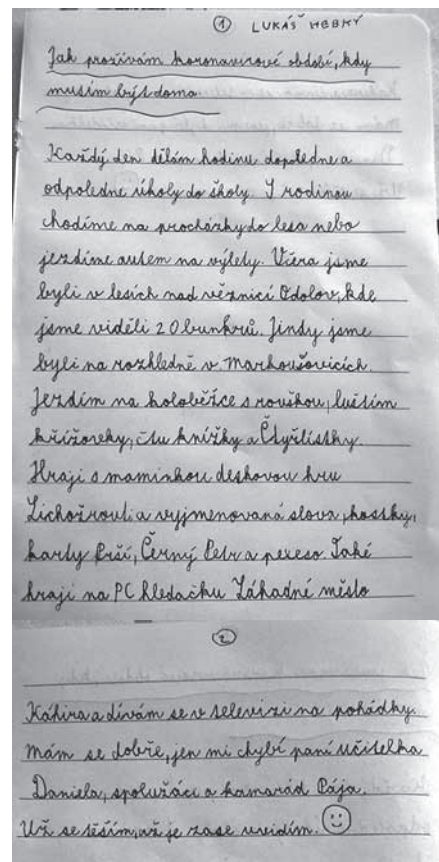
Jednu pozitivní věc mě ale karanténa naučila, a tou je fakt, že vše, co bylo před ní, ať to bylo spojené s úkoly, stresem před písemnými pracemi a dalšími věcmi běžného života, bylo lepší než toto.

Co napsat závěrem? Ať už ten vir něco zahubí a vše se zase vrátí zpět do obvyklých kolejí, protože mě už prvotní nadšení z karantény opravdu opustilo.

Adéla Melicharová, 9. A

Jak prožívám koronavirové období, kdy musím být doma

(téma slohového úkolu pro 3. A)

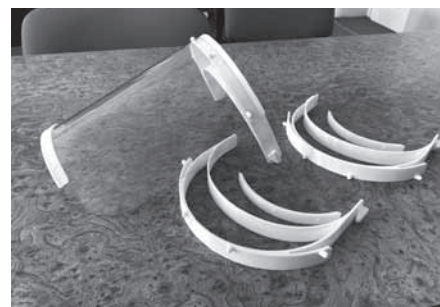

3D tisk pomáhá

Nová 3D tiskárna na ZŠ Úpice–Lány pracuje i v době mimořádných opatření. Škola se aktivně zapojila do boje proti koronaviru tvorbou přípravků na šití ochranných roušek a plastových dílů na ochranné štíty.

Ke dni uzávěrky tohoto čísla novin (15. 4. 2020) se na ZŠ Úpice–Lány vytisklo více než 200 předmětů, které pomáhají s bojem proti covid-19. Díky této formě pomoci putovalo více jak 140 kusů ochranných štítů z lánské školy přímo pro město Úpice. Tiskárna v tomto boji odpracovala už přes 475 hodin tisku. A stále pracuje dál...

Jakub Huček

Velikonoční běh 2020

Říkáte si jak jako Velikonoční běh? Vždyť se všechny sportovní soutěže zrušily nebo odročily... Organizátoři Velikonočního běhu 2020 samozřejmě vládní opatření neporušili. Instrukce na internetu zněly jasně: „Naplánuj si kdekoliv ve svém okolí trasu dle zvolené délky závodu a vyběhni v čase určeném pro závod. Můžeš běžet i doma na běžeckém páse.“

Od soboty 11. 4. do pondělí 13. 4. Nezapomeň si svou aktivitu zaznamenat na chytré hodinky nebo mobilní aplikaci. Po dokončení nám odešli důkaz o absolvování běhu v podobě screenshotu obrazovky z tvé sportovní aplikace, kde bude vidět datum tvého běhu, délka uběhnuté trasy a čas. Následně vše zkontrolujeme a zapíšeme tvůj dosažený čas do výsledkové listiny.“

No a ve výsledkové listině, která čítá více než 4500 běžců (!), najdeme také dva reprezentanty ZŠ Úpice–Lány. Atleti si mohli vybrat ze čtyř různých délek tratí (3, 5, 10 a 19 km). Paní učitelka Vendula Janečková uběhla 10 kilometrů za 47 minut a 40 vteřin. V kategorii Z50 tak obsadila vynikající 6. místo, v absolutním pořadí atletů, kteří si vybrali „desítku“ (ženy a muži dohromady), skončila padesátá.

Druhý reprezentant ZŠ Úpice–Lány, pan učitel Zdeněk Hrabánek, zvolil nejdelší trať s označením „COVID-19 km“. Zaběhl ji za 1:43:14, čímž se ve své kategorii M50+ zařadil na skvělé 10. místo. V absolutním pořadí borců, kteří zvolili nejdelší trať, skončil sedmdesátý šestý.

Klobouk dolů před oběma běžci-pedagogy a díky za reprezentaci školy.

Petr Kalousek

Lánská laťka

V sobotu 14. března 2020 měl proběhnout 30. ročník Úpické laťky. Mimořádná opatření vyhlášená českou vládou se však týkala i mítinku, který se chystal oslavit své jubileum.

Před uzavřením škol jsme však ještě stihli uspořádat alespoň školní kolo ve skoku vysokém, tzv. Lánskou laťku. Ti nejlepší nás měli reprezentovat právě na Úpické laťce.

Lánská laťka proběhla v pondělí 9. března 2020 v lánské tělocvičně. Nejpočetnější byla obsazena kategorie mladších dívek. Všechna tři děvčata shodně skočila 115 cm. O pořadí rozhodoval počet pokusů (1. Yen Nhi Vu Thi, 2. Kateřina Jansová, 3. Dorota Vojtěchová). Obdobná situace jako u mladších dívek panovala i v kategorii starších dívek. První tři místa patřila osmačkám, které pokořily laťku ve výšce 120 cm (1. Adéla Koudelová, 2. Vendula Menšíková, 3. Antonie Pichová). Mezi mladšími chlapci exceloval Filip Raabe, který zdolal 140 cm. Druhý byl Štěpán Smékal a Jiří Peterka. Oba skočili 125 cm. Starší chlapci předvedli také hodnotné výkony. Ondřej Netolický se přenesl přes laťku ve výšce 168 cm. O 15 cm za ním zaostal druhý Marek Pytela. Bronz si vyskákal všestranně nadaný Ondřej Souček.

Vendula Janečková

BAJKY A PODPOVÍDKY <<<

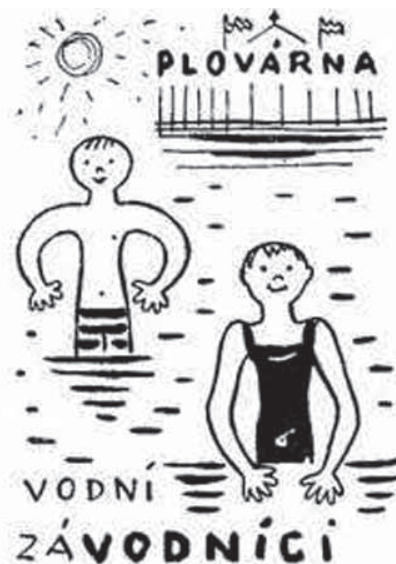
Z LITERÁRNÍ TVORBY OBČANŮ

Úpičtí vodníci u Čapků

Josef Čapek vzpomíná v textu *Náš vodník* (Lidové noviny 30/4 1939): „Naše matka, Božena Čapková, manželka lékaře v Úpici, byla horlivou národní pracovnící a v letech před Národopisnou výstavou (byla v r. 1895, pozn. AF) pilně sbírala lidové písně, pověsti, pověry, úsloví a pořekadla z úpického kraje. Sezvala staré babky i dědečky jednou z Havlovic, podruhé ze Suchovršíce, jindy zase ze Rtyně a vůbec z celého okolí, sedělo se ve veliké kuchyni, navařilo se kávy a strýci a tetky se rozpomínali, vypravovali, zpívali, jeden trumfoval druhého. /.../ Sedli jsme si na kuchyňskou stoličku a poslouchali jsme, co všechno ti staří nevědí; sestra Helena, já a Karel.“ Osmiletá i sedmiletý (spíše o rok mladší) si to zřejmě trochu pamatovali, ale i v nejmladším Karličkovi patrně něco z toho utkvělo.

Mezi vyprávěními bylo mnoho pověstí a pohádek o vodnících. Ty paní doktorová v roce 1896 uveřejnila v časopise *Český lid* (Lidové pověsti o vodníkovi. V Úpici a okolí sebrala Božena Čapková. *Český lid*, V., 1896, s. 73 a násl.; pokud vím, jediná její tehdy uveřejněná práce).

Text začíná: „V Úpici na tak zvaném Závodí bydlil před dávnými lety jeden felčar. Tomu chodil vždy vodník před velkou vodou tlouci na dvěře a volával: Holky, uklidte si nádoby, bude zle.“ Ty na vodníkovu varování vždy reagovaly a dobře udělaly. Možná týž, možná jiný sedával „na bývalé staré lávce na (mádle) zábradlí vždy večer“ a když někdo přicházel, skočil do vody a zatleskal nebo zamával. „Těž do jedné chalupy na Závodí vždy před velkou vodou“

přicházel vodník varovat. „Byl prý to hezký mládeneček kudrnatých vlasů. Na hlavě nosil kulatý zelený klobouček a z levého šosu mu kapala voda.“ „Jakýsi chalupník šel v noci z Úpice přes farské pole k Sychrovu. Když přišel blízko mostu, spatřil najednou před sebou bílého koně, který se mu postavil v cestu a nechtěl jej pustit dál.“ Když se pocestný „všecek upocen a ustrašen počal modlit“, skočil kůň do řeky. „Byl to prý vodník, který se v koně proměnil“. Další úpické vyprávění je podobné prvnímu: „V Úpici bydlel jakýsi Franěk. K tomu chodil vodník na táčky.“ Když měla přijít velká voda, varoval ho, aby si uklidil otýpky. „U Sychrova v řece Úpě býval též vodník. Nejraději sedával na zábradlí při silnici, která vede k Havlovicím.“ Ten si u splavu „prával všelijaké klůcky“, které ve vodě chytil. Věšel je na keře a vrby, aby mu uschly. (Ale proč by vodník něco sušil? Nebo byly ty „klůcky“ variantou k „pentlíčkám“?) Jakýsi pasák mu je kradl, vodník ho chytil a chtěl utopit. Pasák se ubránil, ale vodník se mu stejně pomstil. „Poslal naň takovou strašlivou žízeň, že ji nebyl s to pasák nikdy uhasiti.“ Tolik tedy zaznamenala paní Čapková o úpických vodnících. Bylo-li jich více, nebo vyváděl-li to vše jeden, to se už nedovíme. V textu je pak řada vyprávění o vodnících v Havlovicích i dále po toku Úpy až po mlýn ratibořický, o vodnících z kosteleckých rybníků i pak z Metuje od Hronova. Josef Štefan Kubín, který sbíral česká vyprávění v Českém koutku Kladska o deset let později, zaznamenal vždy obec i jméno vyprávěče. To paní doktorová bohužel nedělala. Josef Čapek některá její vyprávění upravil a použil ve výše uvedeném textu.

O Vánocích 1923 vyšla v Lidových novinách Karlova Pohádka vodnická. V ní také připomíná nejdříve tři vodníky z Úpice: „Tak třeba zrovna u nás, co jsme se my jako narodili, bydlel jeden v řece Úpě pod splavem a jeden byl tuhle v Havlovicích u toho dřevěného mostu, a jeden se zdržoval v Radečském potoku; však jednou přišel k mému tatínkovi, aby si dal vytrhnout zub a za to mu donesl košíček stříbrných a růžových pstru-

hů...“ Karel chtěl touto vodnickou pohádkou asi potěšit už vážně nemocnou maminku. Ta zemřela 13. dubna 1924. A svou poslední pohádkou vzdal pak hold zemřelému tatínkovi.

Nejnámější z Karlových vodníků je totiž havlovický vodník Joudal z Velké pohádky doktorské. Úpický pan doktor tam vypráví svůj „Příběh s havlovickým vodníkem“. „U nás v Úpě za havlovickou lávkou, v kořáně vrba a olše žil starý vodník. Joudal se jmenoval; byl to takový mrzout, neruda, kakabus a bručoun, někdy dělal povodně, a občas topil i děti, když se koupaly; zkrátka, lidé ho v té řece neradi viděli.“ A pan doktor popisuje, že „fráček má zelený a na krku červený šátek, a heká, kašle, kýchá...“ a tak mu pan doktor doporučil teplo a sucho. Jenže jakpak si to mohl v řece Úpě udělat. A tak mu pan doktor poradí, aby se přestěhoval do teplých pramenů. Hastrman „poslechl, usadil se na Slovensku v horkém zřídle a vytahuje z hlubin země tolik vroucí vody, že na tom místě je teď věčný teplý pramínek. A v tom horkém zdroji se koupají lidé a taky jim to dělá dobře na revma.“ Vodník od pana Josefa Vika, jak bývá na havlovických publikacích, je zřejmě jiný vodník. Ten jako mrzout a kakabus opravdu nevypadá.

Velká pohádka doktorská vyšla v Lido-vých novinách 15. listopadu 1931. Karel Čapek ji napsal po smrti svého tatínka, úpického pana doktora, který zemřel 4. července 1929 v Karlově pražském bytě. Knižně vyšlo „Devatero pohádek a ještě jedna od Josefa Čapka jako přívěšek“ v roce 1932. Josef knížku ilustroval.

Za zmínku nakonec jistě stojí konstatování, že v Čapkových pohádkách najdeme vedle vodníků i hejkala, rusálky nebo loupežníky, ale žádného čerta, žádného ďábla, žádné peklo. Toho se nás zřejmě snažil uchránit.

Aleš Feters

› MARSYAS

KULTURA

Městské muzeum a galerie JWM

Městské muzeum a galerie Julie W. Mezerové a NKP Dřevěnka budou podle harmonogramu otevírání institucí uveřejněného Vládou ČR pro veřejnost zpřístupněny po 25. 5. 2020. Pevně věříme, že se v posledním májovém týdnu společně shledáme – na Staré radnici se na Vás bude těšit fotografická výstava připomínající dolování ve rtyňsko – malosvatoňovickém revíru a Karla Kováře JÁMA – PRŮMSTAV – FOTOGRAF.

Kino Úpice a doufejme, že i Divadlo Aloise Jiráska, obnoví svoji činnost podle téhož nařízení 8. 6. 2020.

Těšíme se na Vás!

jn

Městská knihovna Úpice

Milí čtenáři, v době uzávěrky Úpických novin nemáme žádné informace, kdy budeme moci pro vás otevřít své prostory.

Vydržte a sledujte naše webové stránky, facebook či výlohu knihovny, kde vás v případě změny budeme informovat.

J. Šímková

Nové knihy

KNIHY PRO DOSPĚLÉ

Berry, Steve: Maltézská výměna

Další pokračování volné řady politických thrillerů, v nichž má hlavní slovo bývalý vládní agent a špičkový kryptolog Cotton Malone.

Váňová, Magda: Mlsná huba

Román zkušené autorky ženské literatury je zasazen do prostředí rodinné restaurace.

Lorentz, Iny: Vzpurná

Historický román s romantickou zápletkou se odehrává v 17. století na pozadí tažení armád Osmanské říše evropským kontinentem.

Michaelides, Alex: Mlčící pacientka

Slavná malířka Alicia Berensonová měla idylické manželství. A pak jednoho dne svého muže zastřelila. Do záhadného případu nemá kdo vnést světlo, protože Alicia od vraždy už šest let nepromluví ani slovo. Její mlčení chce prolomit psychoterapeut Theo Faber, pro kterého se na první pohled nelogická vražda stane posedlostí. Řešení se možná skrývá v jednom z Aliciiniých obrazů. Je však Theo připraven zjistit pravdu?

Van Dyken, Rachel: Pravidla touhy

Jakkoli se zdá zprvu nemožné, že by mohli Lex a Gabi spolupracovat, jejich vzájemná nevěřivost se časem mění v city zcela opačné. Román o vztahu, který se nejdříve jevil jako noční můra obou. Přitažlivost však byla silnější.

Sodomková, Magdalena:

Matematika zločinu

Napínavé reportážně-detektivní čtení. Odehrává se v českých soudních síních a vězeňských celách.

Bajnarová, Alexandra: Černobíle

Prvotina české autorky popisuje život několika postav, přičemž se nejvíce zaměřuje na život Afričana Bena a jeho setkávání se s projevy rasismu zde v Čechách.

Bauer, Jan: Kdo zradil krále

Další historická detektivka se soudcem Melicharem a jeho pomocníkem Božetěchem odehrávající se za vlády Jana Lucemburského.

Graham, Winston:

Poldark: cizinec z moře

Pokračování románové ságy o rodině Poldarkových odehrávající se v letech 1810–1811 v Cornwallu.

Cantor, Jillian: V jiné době

Osudová láska mezi majitelem knihkupectví a talentovanou houslistkou se rozhoří v roce 1931 v Německu. Doba jim nepřeje, protože Hanna je židovka. Hlavní hrdinka se v roce 1946 probere z bezvědomí na louce nedaleko Berlína. Posledních deset let života zmizelo kde si v mlze. Netuší, co se stalo s Maxem. Léta plynou, Hanna spolu s hudbou putuje Evropou a nakonec odchází do Ameriky. Stále ji pronásleduje zapomenutá minulost a osud její životní lásky.

Delaney, J. P.: Dokonalá manželka

Abbie se probudí po dlouhém spánku a je jí sděleno, že je robot. Tim, zámožný majitel společnosti zabývající se vývojem umělé inteligence, ji vytvořil jako napodobeninu své zesnulé manželky, aby překonal stesk. Abbie se učí znovu žít v roli umělkyně, manželky a matky mentálně nemocného syna. Když se však dozví, že Tim byl obviněn z její smrti, začne si všímat jistých nesrovnalostí. Snaží se zjistit pravdu nejen o své smrti, ale i o svém vztahu s manželem, o jeho motivech i o osobnosti skutečné Abbie, na niž má jen kusé vzpomínky.

Kara, Lesley: Fáma

Psychologický thriller přináší příběh z poklidného přímořského městečka v Essexu, ve kterém život totálně změní jedna nevině vyslovená fáma.

Peters, Elizabeth: Sběratel duší

Historická detektivka z prostředí archeologických vykopávek a mystického Egypta, kde hrdinové postupně odhalují pravdu a smysl nevyjasněných událostí posledních let.

MacLean, Julianne:

Křížovatka života

Pověstné mávnutí motýlích křídel změnilo idylický život hlavní hrdinky emotivního románu Abii. Krásná rodina i spojený profesní život se dílem tragické události mění v prach.

Mlynářová, Marcela:

Kdo nehřeší, nežije

Kniha drobných příhod z autorčina života vyprávěných se snahou o vtipný nadhled a poučení.

Harris, Brooke: Když jsi odešel

Psychologicky laděný román o křehkosti lidského štěstí a o znovunalezení naděje a síly postavit se trpkému osudu.

Daniels, Natalie: Kukačka

Psychologický thriller známé anglické herečky je příběhem ženy podezřelé z těžkého zločinu. Jedinou osobou, která může zjistit pravdu o celém případu, je psychiatrická Emma Robinsonová.

Grylls, Bear: Let duchů

Úvodní díl z řady špionážních thrillerů Will Jaeger. Elitní voják Will objeví v amazonské neprostopné džungli tajemství související s temnými stíny historie druhé světové války, které jistá skupina lidí hodlá skrývat za jakoukoliv cenu.

Barnérias, Marine: Bonjour, živote! cesta, která mě naučila žít s roztroušenou sklerózou

Studentce Marine byla v jejích třidvaceti letech diagnostikována roztroušená skleróza. Rozhodla se nemoc brát jako zvláštní dar od života, nalézt svou rovnováhu, kterou se jí nemoc snaží rozbít, a uskutečnit svůj sen – cestování.

Mrovčová, Ljuba: Češskij jazyk dlja russkogovorjaščich = čeština pro rusky mluvící

Učebnice je určena cizincům z Ruska, Ukrajiny, Běloruska a dalších států SNS, kteří přijíždějí do České republiky a chtějí si osvojit v krátké době češtinu pro základní komunikaci s Čechy v běžných každodenních situacích, zvládnout základy české gramatiky a získat povědomí o sociokulturních zvlátnostech života v ČR, které jsou důležité pro počáteční adaptaci v českém prostředí.

Novotný, Petr:

Nemoc hodných lidí – rakovina

Publikace zkoumá souvislosti mezi onkologickými onemocněními a depresemi, sociálními, emočními či partnerskými problémy: souběh rakoviny s těmito negativními jevy je dnes nepřehlédnutelný.

Ramba, Tereza: Dobrodruhům

Autorka, herečka a cestovatelka za dva roky navštívila dvacet zemí a rozeepsala se o jejich známých i nečekaných podobách. Své zážitky kombinuje s autentickými fotografiemi a ilustracemi.

Jak založit vlastní firmu

Rady a strategie, jak postupovat při zakládání vlastního podniku.

Han, Byung-Chul:

Vyhořelá společnost

Německy píšící filozof korejského původu Byung-Chul Han, jehož knihy byly přeloženy do téměř dvaceti jazyků, přináší pronikavou diagnózu doby.

Loskotová, Martina: Román

Příběhy vyprávěné s nadhledem a sebedironií majitelkou psa - šteněte labradora. Bez ohledu na všechny události a okolnosti autorka milovnicí psů zůstává.

Haratischwili, Nino: Osmý život

Strhující rodinná saga provázená vůní čokolády se odehrává na pozadí celého dvacátého století, za gruzínskoruské války a v neklidném revolučním období. Horká čokoláda připravovaná podle staré rodinné receptury přináší po šest generací spásu i neštěstí...

Dán, Dominik: Jednou nohou v hrobě

V detektivním románu úspěšného slovenského autora pátrají osvědčení kriminalisté po pachatelích, kteří si počínali s mimořádnou krutostí.

Connolly, John: Hněv andělů

V hlubokých lesích Maine je objeven vrak letadla. Nikde se však ani nemihla zpráva o jeho zmizení, nikde nejsou žádná těla. Jen někteří lidé, dobří i zlí, po něm usilovně a dlouho pátrají. To, co se ve vraku ukrývá, má mnohem větší cenu než peníze: je to seznam jmen mocných a vlivných mužů a žen, kteří zaprodali svou duši Dáblu.

Jazairiová, Pavla: Příběhy z Mexika

Známa cestovatelka a novinářka přibližuje své zážitky z putování po exotické latinskoamerické zemi.

KNIHY PRO DĚTI A MLÁDEŽ

Brezina, Thomas: Případ pro tebe a klub tygrů. Ztracená Atlantida

Klub Tygrů tráví prázdniny na řeckém ostrově Naxos. Na výletě lodí vyloví z vody tajemnou zprávu. Podle legendy se prý v těchto místech nachází pozůstatky báje Atlantidy. Biggi, Lukovi a Patrikovi nedá záhada spát. S potápěčskou výstrojí se proto znovu vydají na moře a ponoří se do hlubin. Tam však na ně čeká obrovské překvapení, ale hlavně

velké nebezpečí. Podaří se jim vyvázat se zdravou kůží?

Mondschein, Pavel:

Bordeří povídačky

Vítejte u humorných příběhů pro malé i velké a začtěte se do pohádek plných zvířátek, dobrodružství a trochy toho napětí. Veselý borderáček Kubíček vám ukáže, že na celém světě není nic, co by nedokázal.

Frixe, Katja: Čarokrásné knihkupectví. Čokoládové dortíky pro všechny!

Další Klárčino dobrodružství v kouzelném knihkupectví, kde se chystá narozeninová párty.

Walliams, David: Ledová obluda

Humorný, dobrodružný příběh o desetileté osiřelé holčičce a desetitisíciletém mamutovi.

Pospíšilová, Zuzana:

Starostlivá veverka

Ondra s kamarádkou Nelou tráví prázdniny u prarodičů na chatě. Společně se starají o zraněnou veverku.

David, Erica:

Anna & Elsa. Sláva naší královně

Elsa Arendellská je hrdou královnou, která navíc umí kouzlit se sněhem a ledem. Každý den má mnoho panovnických starostí. Všichni se na ni obracejí s žádostí o pomoc či vyřešení konfliktu. Kdo však pomůže samotné královně, když bude třeba? Je tu přeci její sestra Anna a kouzlo nejmocnější...

Cube Kid:

Deník malého Minecraftáka. 6

Závěrečný díl dobrodružství malého vesničana Minuse, bojovníka připraveného zachránit svět Minecraftu. Minuse ani Alizée ani ve snu nenapadlo, že by se na své cestě za Věčnou kovárnou mohli setkat se svými kamarády. I je totiž vyslal starosta na zvláštní misi...

Bednarová, Yvona: Jak měsíček a hvězdičky pomohli panence

Pohádkový příběh o dvou holčičkách, které se sice nikdy nepotkají, ale spojuje je jedna odhozená panenka.

Kipp, Angelika:

Starý papír – nový design

Kniha vám ukáže, jak ze starých knih, kartonů od vajec, balicího papíru či zažloutlých notových partitur vykouzlit báječné dekorativní předměty.

70 LET ÚPICKÉHO LOUTKOVÉHO DIVADLA

Úpické loutkové divadlo slaví v letošním roce 70. let nepřetržité činnosti. Dovolte nám, vážení spoluobčané, abychom se krátce zastavili nad jeho historií. Někdy v říjnu v r. 1950 bylo na schůzi Místní odborové rady v Úpici odsouhlaseno pořízení loutkového divadla, na které finančně přispěly úpické Závodní odborové skupiny závodů Juta, Úpolen a Tonava. Závod Úpolen 01 dal k dispozici své skladové prostory v soukromém domě č.p. 36 v Úpici na náměstí, kde potom divadélko zakotvilo na plných 44 let.

Ovšem byly to jen místnosti, kde stály ještě poštovní přepážky z dob, kdy zde do r. 1930 sídlila pošta. Začátky nebyly právě nejlhčí. První schůzka všech zájemců o loutkové divadlo se konala 15. 11. 1950 a prvním principálem byl tehdy do roku 1953 pan Rudolf Rykr. Po něm, do roku 1956, vedl soubor pan Václav Vítek. Od té doby, téměř po celý zbytek života, byl principálem loutkového divadla pan Antonín Kubíček.

Tak přišlo na svět tehdejší útulné divadélko a s ním i první představení 20. a 21. ledna 1951 – Míček Flíček. Představení byla úspěšná, ale hned se ukázaly první nedostatky, zejména malé hlediště. Proto se už v červnu 1951 hrála větší a náročnější inscenace Pohádka o zlaté rybce v Divadle A. Jiráska. V další sezóně 1951–1952 se pak téměř všechna představení hrála v divadle „U Vacků“ a skoro vždy při vyprodaném hledišti.

Na této, ne příliš kvalitní fotografii z roku 1950 jsou tehdejší zakládající členové souboru. Karel Kasper, Jan Martinec, Rudolf Rykr, Josef Kubíček a Adolf Špetla

Na této fotografii z roku 1962 jsou: J. Just, J. Provazník, A. Kubíček, J. Prášek, S. Chráška, V. Provazník, P. Hruška, V. Kostecký a V. Kalášková.

V r. 1954 byla uspořádána 1. loutkářská výstava s cílem získat další zájemce o práci v souboru. V říjnu 1954 odchod několika zakladatelů divadélka na vojnu nepříjemně poznamenal další činnost. Skutečně jen několik málo lidí tehdy vydrželo. Ale hrálo se! Ne už s takovými úspěchy, ne už tak výpravné hry a také ne před vyprodaným hledištěm. Tato vleklá krize trvala až do r. 1958, kdy byla uspořádána 2. loutkářská výstava, opět s cílem získat nové spolupracovníky. Přihlásilo se několik mladých lidí, kteří pak postupně přivedli další a další. V roce 1960 doznalo jeviště další přestavbu, takže zde bylo možné hrát marionetami, maňásky, javajkami a jeviště bylo možno využívat i pro živé herce, černé divadlo i promítání filmů. Současně bylo i upraveno hlediště, které po roce 1975 dostalo místo lavic divadelní křesla. A taktéž se soubor do té doby rozrostl o nové členy z nichž mnozí zůstali loutkoherectví dlouhodobě věrni.

J. Marel

J. Šulc

L. Vodička

J. Linhart

S. Kohout

J. Flidr

J. Flidrová

B. Sedláček

F. Zloch

H. Marelová

J. Fryčková

J. Kubíčková

A. Hrušková

R. Fryčka

H. Šlechtová

Také manželé Hetflejšovi byli tehdy krátce členy souboru

Foto souboru z roku 1975
pohádka Sen Matěje Kopeckého v Libčanech

Pokračování v příštím čísle / Klub loutkářů Úpice

»» MÍSTO PRO JONATHANA ««

CÍRKVE, SPOLKY, SDRUŽENÍ, AKTIVITY

Chovatelé nabízejí pomocnou ruku

Tradiční březnová výstava domácích zvířat – králíků, drůbeže a holubů musela být z důvodu nouzového stavu v ČR zrušena. Jarní výstava je pro místní chovatelé důležitá i kvůli nákupu chovného materiálu, krmení nebo kvůli radám pro začátečníky.

Nabízíme pomocnou ruku všem, kteří zahajují chov, anebo si chtějí pořídit nové jedince do chovu. Můžete se na nás obracet. Jsme schopni vám poradit nebo spojit s chovateli králíků, drůbeže nebo holubů. Začátečníkům poradíme s čímkoliv. Kontakty: Jaroslav Balcar – 732 925 134, Vojtěch Peterka - 604 508 324.

Jan Balcar, 777 851 871, jednatel ZO ČSCH Úpice

»» Z DRUHÉ KAPSY ««

SPORT

Bajkerský svátek se kvůli pandemii neuskuteční

17. ročník závodu Qayron Jestřebí hory 2020 ani doprovodný program Bujará Úpice se v květnu nakonec neuskuteční. Pořadatelé museli tradiční bajkerský svátek zrušit kvůli pandemii COVID-19. „Jako první odvolávaly svá vystoupení kapely, teď přesouvají všichni pořadatelé závody na druhou polovinu roku,“ vysvětluje jeden z pořadatelů Štěpán Pleskač. Součástí akce měl být i celodenní program pro děti nebo biketriálová exhibice Petra Krause a Ondřeje Šenka. Zlatým hřebem „Bujarky“ se měl stát koncert legendární skupiny Hudba Praha. To vše zhatila virová nákaza a s ní spojená preventivní opatření.

Prakticky všichni členové organizačního týmu pracují zároveň pro firmu BP Lumen. Letos věnují spoustu času a energie výrobě a prodeji kol Apache a nové značky Qayron. „Od pořadatelství si trochu odpočineme, nabereme síly a sedmnáctý ročník závodu Qayron Jestřebí hory uspořádáme příští rok se vši parádou,“ slibuje na závěr za celý pořadatelský tým Štěpán Pleskač.

P. Zálíš, Místní akční skupina Království – Jestřebí hory, o.p.s.
Mediální partner závodu QJH 2020

Qayron Bikes ve spolupráci s městem Úpice a MAS Království - Jestřebí hory, o. p. s. vás zvou na:

QAYRON JESTŘEBÍ HORY
ÚPICE 23.5.2020

ZRUŠENO

Program pro děti
Biketriálová exhibice Petra Krause a Ondřeje Šenka
Koncert Michala Ambrože & Hudba Praha a další
Vystavování kol a elektríků Qayron

Bujará Úpice
od 18.00

PRESTIGE Trophy
TEAM Prestige Trophy

Pravidla pro body do Prestige Trophy Marathon 2020
a Team Prestige Trophy 2020

Akce se koná pod záštitou náměstka hejtmana Královéhradeckého kraje Ing. Aleše Cabičara.

SPONZOROVANÉ
QAYRON BP LUMEN Top Ride.eu
bartabike AUTO TRUTNOV

MĚSTO ÚPICE

Běhy do vrchu zrušeny

35. ročník MARATONSTAV ČESKÉHO POHÁRU V BĚHU DO VRCHU 2020 A SVĚTOVÝ POHÁR V BĚHU DO VRCHU V JANSKÝCH LÁZNÍCH pro letošní rok ZRUŠENY!

Pořadatelé těchto akcí z TJ MARATONSTAV ÚPICE jsou velmi zklamáni. Zareagovali na „Vyšší moc“, která postihla celý svět. Chystali jsme velmi pečlivě jubilejní ročník Poháru v běhu do vrchu. V plánu bylo setkání všech organizátorů s poděkováním za 35 roků práce na organizátorském poli v Hradci Králové na pozvání pana hejtmana Jiřího Štěpána a slavnostní zakončení v Úpici.

V posledních dnech před zahájením soutěže jsme po mnoha dotazech od pořadatelů i závodníků definitivně zrušili letošní Pohár a posunuli tím soutěž do roku 2021. Provedli jsme to po odsouhlasení a rozhodnutí většiny organizátorů vrchařských závodů včetně vedení ČAS a WMRA.

Mnoho let jsme čekali na to, že Česká republika uvidí Světový pohár v běhu do vrchu. Díky krajskému úřadu v Hradci Králové a dalším partnerům jsme zajistili potřebné finance a těšili se na start nejlepších vrchařů planety v Janských Lázních. Přidělení závodu mělo být poděkováním za 35 let vrchařského snažení v ČR. Přípravy již stály mnoho úsilí i financí, ale s pokorou jsme rozhodli letošní závod seriálu Světového poháru v Janských Lázních zrušit a požádat všechny zainteresované o přesun na 15. 8. nebo 22. 8. 2021. Věříme, že i finanční zabezpečení se nám podaří přesunout na příští rok. Kdyby se nám podařilo letošní závod uskutečnit, bylo by to smutné, protože závodníci mají dnes úplně jiné starosti a navíc musíme chránit i jedny z největších lázní v ČR, které budou v té době, a tomu věříme, plné pacientů.

Naším cílem bylo uspořádat tuto vrcholnou akci, aby diváci viděli nejlepší běžce světa v akci a hlavně aby se s nimi na trati mohla „poprat“ široká domácí běžecká veřejnost.

Jako pořadatelé počítáme se závody v Běhu do vrchu Janské Lázně – Černá hora a Běhu Dlouhými Záhony v původních termínech. Věříme, že se na startu sejdem a budeme se společně těšit na: **35. ročník MARATONSTAV ČESKÉHO POHÁRU V BĚHU DO VRCHU 2021 A SVĚTOVÝ POHÁR V BĚHU DO VRCHU V JANSKÝCH LÁZNÍCH 2021.**

Na závěr Vám všem přejeme pevné zdraví a dobrou mysl v této těžké době.

Karel Šklíba, ředitel závodu

>>> KALENDÁŘ <<<

27. 5.

ST

18. veřejné zasedání ZM Úpice
Městský sál, Úpice, 17 hodin

KOMINIČTÍ

- KOMPLETNÍ KOMINICKÉ PRÁCE
- komínové systémy - vložkování komínů
- třívrstvé komíny - frézování - revize

Petr Luňák
Lánská 327, 549 41 Červený Kostelec
IČ: 018 92 142

 777 055 942
e-mail: mont.kom@seznam.cz
www.kominičtvi-lunak.cz

VELKOOBCHOD

tel. 499 881 190
mobil 603 513 450

VETIM s.r.o.

KOUPELNOVÉ STUDIO

GRAFICKÉ 3D NÁVRHY
KOUPELNĚ

Zákopanka 765
Úpice

www.vetim.cz

tel. 499 781 024
mobil 603 891 096

Vše pro Vaši koupelnu naleznete pod jednou střechou.

ÚPICKÉ NOVINY, 05/2020. Měsíčník.

Vydavatel: Město Úpice. IČO 00278386

Pod Městem 624, 542 32 Úpice

Kontakt: tel. 499 781 533, e-mail: upickenoviny@upice.cz

Datum vydání: 27. 4. 2020

Evidenční číslo: MK ČR E 22588.

Náklad: 700 výtisků. Zdarma.

Foto na titulní straně: zdroj archiv MěÚ

Redakční rada: Jana Šimková, Petra Vylíčilová, Šárka Bušínská,
Jana Kadaníková, Jan Beránek

Sazba, zlom, grafická úprava a tisk: Tisk Ofset a.s. Úpice.
Otištěné názory nemusejí vždy vyjadřovat stanovisko redakce.
Redakční rada si vyhrazuje právo vybrat k otištění příspěvky
pisatelů podle potřeb ÚN a upravovat délku příspěvků.

Uzávěrka červnového čísla je 15. května 2020.